

НАЦИОНАЛНА АСОЦИАЦИЯ НА
ЗЪРНОПРОИЗВОДИТЕЛИТЕ

1606 София, ул. "Владайска" № 39А
партер, ап. 2, office@grain.bg
тел./факс: 02/953 37 26

www.grain.bg

NATIONAL GRAIN PRODUCERS
ASSOCIATION

1606 Sofia, 39 A "Vladaiska" str.
ground floor, ap. 2, office@grain.bg
tel./fax: + 359 2 953 37 26

Изм. № 020660/ 29.07.2016 г.

ДО
Г-ЖА ИВЕЛИНА ВАСИЛЕВА
МИНИСТЪР НА ОКОЛНАТА
СРЕДА И ВОДИТЕ НА
Р БЪЛГАРИЯ

Относно: Становище на НАЗ относно Плановете за управление на речните басейни 2016-2021 г.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО МИНИСТЪР,

В рамките на текущата процедура по обществено обсъждане на Плановете за управление на речните басейни 2016-2021 г., Националната асоциация на зърнопроизводителите (НАЗ) представя на Вашето внимание аргументирано становище:

Поливното земеделие в България има дългогодишни традиции. В различните периоди от земеделското развитие на страната то се е опирало на различни по обхвата и заложените технологии хидромелиоративни решения. Така до 1989 година са изградени 240 напоителни системи, осигуряващи планово напояване на 12 милиона декара обработваеми земи. По приблизителни разчети експлоатацията на изградените в този период съоръжения е изисквала наличие и управление на воден ресурс от порядъка на над два милиарда кубически метра вода за напояване. Преобладаващата част от този воден ресурс се е осигурявала чрез водовземане от повърхностни водоизточници.

Към настоящия момент реално годните за напояване поливни площи в България са около 5 400 000 дка, но от тях се напояват едва между 4 и 8 %. Подадените от страна на "Напоителни системи" водни количества достигат най-много до около 300 милиона кубически метра вода, с които при много ниска ефективност и размери на загубите, превишаващи 30% от подаваните водни количества се напояват до 300 хил. дка обработваеми земи. Това показва, че изградените хидромелиоративни мощности на практика не се използват и поливно земеделие с отраслово значими мащаби в България отсъства.

За това състояние има някои обективни причини. Една от тях е, че наличните и все още съществуващи напоителни системи са в лошо експлоатационно състояние и практически са оставени на доизживяване. От друга страна централизираният орган, натоварен с експлоатацията им, е свел дейността си единствено до това да продава водата на ползвателите.

Обективният анализ на състоянието на съоръженията, влизащи в състава на напоителните системи, показва, че дейностите по възстановяването им биха били скъпи и неефективни по две основни причини:

1. Замисълът на изграждането на напоителните системи у нас е подчинен на концепцията за централизирано водоподаване, в условията на планово водоползване за големи по мащабите си поливни участъци. Това, обаче отдавна не отговаря на съществуващата система от поземлени отношения, на размера на поземлените имоти и на общата инфраструктура на земеделските стопанства.

2. Технологията за водоподаване предимно чрез безнапорна канална мрежа е остаряла и се свързва с все по-големи загуби на вода по поливните трасета, още повече като се има предвид лошото експлоатационно състояние на каналната мрежа.

Горезложеното ни дава основание за извода, че съществуващите към настоящия момент у нас напоителни съоръжения не са в състояние да решат въпроса за разширяване на площите на напояваните земи, а още по-малко - за въвеждането на енерго- и водоспестяващи технологии в поливното земеделие. Необходимо е разработването на локални системи за напояване, чийто капацитет да е продиктуван от инвестиционните възможности на земеползвателите, в условията на ефективно използване на водните и енергийни ресурси на района, в който се изгражда напоителното поле. Такива системи биха могли да се проектират и осъществят както на базата на повърхностни, така и при ползването на подземни води, като всеки конкретен проект следва да се осъществява в зависимост от условията на района. Задължително условие за успешното им прилагане обаче е наличието на олекотена административна процедура по изграждането въвеждането на водоизточниците/водохващанията в експлоатация.

За съжаление установената в настоящата нормативна уредба процедура по въвеждане в експлоатация на нов или по възстановяването на използването на стар водоизточник е прекалено сложно административна и съответно - скъпа, времеемка и тромава. При следването ѝ се вменят редица задължения на инвеститора, докато участието на повече от един разрешаващ орган създава условия за размиване на отговорността при необоснован отказ на разрешение за водоползване.

Съществуващата в момента уредба налага при искане на разрешение за водоползване, както от повърхностни, така и от подземни водоизточници, представянето на набор от документи от инвеститора, които очевидно не са в неговата компетентност (пример за това е изискването за представяне на хидрогеоложки доклади). В същото време изискваните документи са налични в архивите на органа, който ги изисква: в конкретния пример с хидрогеоложките доклади – в МОСВ и съответната басейнова дирекция. В резултат от това разписаните понастоящем процедури затрудняват, а често правят и практически невъзможно разширяването на минималните като размер в момента поливни площи.

Във връзка с гореизложеното считаме, че в нормативната база, засягаща разглеждания проблем, следва да се преразгледа цялостната философия относно позицията на земеползвателя и потенциалния инвеститор. **Считаме, че от заявителя не следва да се изисква представянето на документи, информацията за които е вече налице в МОСВ, МРРБ и регионалните басейнови дирекции. Разрешението за водоползване би следвало да се издава по служебен ред, като не се изисква проучване за всеки нов сондаж или повърхностно водовземане.** Основание за издаването на разрешение би следвало да бъдат наличните и към момента планове за управление на водите, като въз основа на тях разрешенията за водоползване следва да се издават на база общия баланс на водните количества за съответните засегнати водни тела. В този смисъл не е възможно за отделния инвеститор да извърши обща оценка на баланса за съответното водно тяло, а това може и следва да става от управляващия орган, така или иначе вече разполагащ с необходимата информация.

Основание за настоящото становище ни дава фактът, че информацията и становищата, която потенциалните водоползватели биха предоставили, могат да се базират само и единствено на официалните източници, а именно същите данни, с които разполага управляващият орган. Така изискването за предоставяне на информация и становище от заявителя на практика ще се окаже изискване от него да изиска от управляващия орган предоставянето на информация и/или становища, които да бъдат предоставени обратно на управляващия орган. Всичко това би формирало административна процедура, която по никакъв начин не допринася за ефективното функциониране на система за предоставяне на разрешения за водоползване, която единствено може да служи като основа за стимулиране увеличаването на дела на поливното земеделие у нас.

Предлаганият от нас ред за издаване на разрешение за водоползване по служебен път ще създаде условия за избягване на ненужна административната тежест, свързана с извършването на редица действия от страна на заявителя, изискващи ангажирането на експерти. Чрез системата на служебното издаване на разрешителните за водоползване ще се гарантира издаването им въз основа на независимата оценка на така или иначе служебно ангажираните с тази дейност експерти от държавната администрация. Като правило разрешенията би трябвало да се издават автоматично, щом планът за управление и съществуващият до момента режим на водоползване от съответното водно тяло позволяват това. **Отказ би следвало да има само в случаите, когато в резултат от изпълнението на заявената инвестиция, съответният капацитет на водоподаването ще бъде надхвърлен.**

Утвърждаването на една такава процедура по никакъв начин не би ограничила правото на компетентните органи аргументирано да откажат водоползване в искания от инвеститора обем, когато условията на съответния район не позволяват това. При вземането на едно такова решение, обаче, те би следвало да се позовават на вече събраната и систематизирана информация, с която разполагат в собствените архиви на съответната администрация или която може да бъде изисквана по служебен път от другите, ангажирани с управлението и контрола на водите в съответния район, административни органи.

НАЦИОНАЛНА АСОЦИАЦИЯ НА
ЗЪРНОПРОИЗВОДИТЕЛИТЕ

1606 София, ул. "Владайска" № 39А
партер, ап. 2, office@grain.bg
тел./факс: 02/953 37 26

www.grain.bg

NATIONAL GRAIN PRODUCERS
ASSOCIATION

1606 Sofia, 39 A "Vladaiska" str.
ground floor, ap. 2, office@grain.bg
tel./fax: + 359 2 953 37 26

Считаме, че привличането на експерти за изготвянето на становища от страна на инвеститорите следва да се изисква и допуска от страна на органите, издаващи съответното разрешение, само при обжалване на отказ за издаване на разрешение за водопозване, свързано с реализация на инвестиционното намерение.

Предвид взаимовръзката между новите Планове за управление на речните басейни 2016-2021 г. и възможностите за инвестиции в напояване, които ще бъдат финансирани по линия на Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г., призоваваме Плановете да бъдат разработени в съответствие с разпоредбите на чл. 46, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 1305/2013, които при определени условия позволяват водовземане от източници в недобро състояние:

„4.... Ако инвестицията засяга басейни от подпочвени или повърхностни води, чието състояние попада в категория по-ниска от „добро състояние“ в съответния план за управление на речния басейн, поради съображения, свързани с количеството на водите:

а) инвестицията гарантира ефективно намаление на консумацията на вода на ниво инвестиция, което да възлиза на най-малко 50 % от потенциалната икономия на вода, осигурена от инвестицията;

б) в случай на инвестиция в едно земеделско стопанство, тя също води до намаляване на общото потребление на вода на стопанството, възлизащо на най-малко 50 % от потенциалната икономия на вода, осигурена на ниво инвестиция. Общото потребление на вода на стопанството включва водата, продадена от стопанството.“

По този начин ще се възприеме необходимия предприемчив подход в напояването чрез откриване на възможности за извършване на сондажи и следователно – за развитието на земеделието на страната.

С УВАЖЕНИЕ:

СВЕТОСЛАВ РУСАЛОВ
/ПРЕДСЕДАТЕЛ на УС на НАЗ/

